

Οπατέρας γεννήθηκε στὸ Πόρτλανδ τοῦ Μέιν, στις 27 Φεβρουαρίου τοῦ 1807. Ἔτας ἀκόμη δεκατρεστάχις μωσῆτης, στὸ δελχέγιο Ἀπόλογνον, στὸ Μπρούνσβικ, ὅπας ἔγραψε τὰ πρῶτα τὸν παιδεῖαν. Τὰ πρώτεα ὅμως αὐτὰ ἤστα τόσον ώραιά, ὡςτε ἡ «Φιλόλογικὴ Ἐφημερίς» τῶν Ἱνδιανῶν Πολιτειῶν τὰ δημοσίευσε μὲν ἐπανετεκά λόγια γιὰ τὸν μισθῷ ποτητή.

Όταν τελέωσε τίς Πανεπιστημιακές σπουδές του — δό πατέρας σπουδάσεις Νομικά — έχασε το πρώτο του ταξεδιό στην Εύρωπη. Έγινε μελέτηση τη φιλοσοφίας της γλώσσας της Κεντροπολιτικής Εύρωπος. «Ετοι, όταν επέστρεψε, διορίστηκε αμέσως καθηγητής των ξένων γαλλικών, στο ίδιο νοσοκομείο, στο οποίο είχε σπουδάσει. Ήταν τότε εικοσιά Και δύτικα, στά 1837, άδειεσε μιά έδρα στο Πανεπιστήμιο ποτέ της Μασσαχουσέτης, διατάξεις που θα πάρει μεγάλη σημασία στην ιστορία της Αμερικής.

“Όη ή λεπτότης και ή ἀγνότης τὸν σκηνεύονταν — γράφει παρακάτω ή Άλις — ἐξήδιπλονταν στην ἀπλῆ ζωὴ του, στοὺς πρόστοιν του καὶ στὴν προσωπικὴν του ἐμφάνισι ἀδύνατη. Ο τόροι του κι' ίδιαντα του μαρτυροῦσαν τὸν ἐνέργηταν καὶ σταθερὸν χαρακτῆρα του. Τὸ βῆμα του ἦταν ἐλαφρὸν καὶ γονύγορο καὶ τὸ σῶμα του, ὡς τὰ γεροάντα του ἀδύνατο, διεπέρατα ἵσιο σαν κυανάσιον. ‘Ο πατέρας τέλει πολύτατος Σανθίου μαλιά καὶ βαθυγάλανα μάτια, τὰ δόνατα διατηρούσαν ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς την δηλητήρια τῆς ἐκφράσεώς των. ‘Η ἐπειδεικτικὴ του ἦταν ἐξαιρετικὰ λεπτή, τόσο πολὺ λευκὴ μαλιστά, ὥστε δηγούνταν πάς κάποτε, μιὰ κυρία, ή δόπια τὸν εἰχε συναντήσει σὲ κάποιο φιλικὸ σπίτι, φάτησε μὲ ἀποφίλα κάτιοιν γνωστό της, διαν ἔγρυγε ὁ ποιητής :

—Γιατί ό καθηγητής Λονγκφελόου φροντίζει δύο το βράδυ τα ἄσπρα γάντια του;

Οι παρεργιστούμενοι γέλασαν μὲ τὴν καρδιὰ τους καὶ τῆς ἐξηγήσαν πώς δ. κ. καθηγητῆς δὲν φορούσε γάντια, ἀλλὰ δῆτα τὰ χέρια του ήσαν τόσο λευκά, ὅπει φαινόντους σάν νὰ φορούσε γάντια.

Ο πατέρες μοι ήταν απόλυτοι και τακτικοί στον καθημερινό βίο του. Κάθε τι βιαστικό και άνωμαλό, τὸν δισαρεστούσε. Ἀγαποῦσε τὴν τάξιν καὶ δύο τὸν πλησίουν ἐπηρεάζονταν αὐτῷ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ηρεμίαν τοῦ φυσικοῦ. Στὴν ἔμπαντος τοῦ πόρεσε εἴδεστικά, γιατὶ τοῦ ἀρεσε νῦν εἰνε λακονικήν· Τὸ προϊ συντινούστο πολὺ νωρίς καὶ ἀρχόν προγενετικάς, κατόπιν πήγαν καὶ ἔκανε ταχινὸν τοῦ περίστατο. Περνοῦσα πρώτα ἀπό τὸ βίλιωντελέ εἶνός φίλους του, δυον συναντοῦσε τοὺς φίλους του, ζουνθετιαῖς καὶ συζητοῦσε μαζὸν τους, ἔφοργε μιᾶ ματιὰ στὶς προΐνες ἐφιεμψεῖσαν καὶ κατόπιν πήγαν στὴν Σκόλη. Στὴν ἀρχὴν, δὲτο δὲ πατέρος ἔγκατο στάθηκε στὸ «Ερείπεν - Χάνον», τὸ Κάμπτονδες δὲν ήταν παρὰ μιᾶ κουμότονα, πον ἀπέκει μιᾶ κάρα ἀπὸ τὴ Βοστονίαν. Στὸ Πανεπιστήμιο καθηβότα καὶ φιοτείσαν ἀπότελουσαν δῆλοι μαζὸν μιᾶ πεγμήνη ὥστεγενε, τὸ μέλη τῆς ὀποίας εἵρισαν πάντοτε καρδιά γιὰ εὐχαριστεῖσιν, τὶς ώρες πον δὲν τοὺς εὐχαριστοῦσαν τὰ μαθηματά τους. Γύρω στὸν πατέρα μοι σχηματιζόταν πάντοτε ἕνας εὐδόκιος ἄνθρωπος.

Σιγά - σιγά δ πατέρας μου κατώθισε νά
μαζέψῃ άρκετά χρήματα και ν' αγόραστη τό^{Ο Λ}
«Κρέπτιν - Χάον», τό σπίτι στο δυτικό κατοικησε μέχρι του θανάτου
του, στις 24 Μαρτίου του 1882.

Στὴν κάμαρά του ὁ πατέρευς εἰλη ποτοθεῖται τὸ γραφεῖο του κοντά στὸ παρθένον, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ βλέπῃ τὸ δώμα ταπάνωμα, που ἀπλώνται μπροστὸν στὰ μάτια του. Τοῦ ἄρετος νὰ βλέπῃ τὸν ποταμό, ποὺ κυλίσθε τὰ νερά του ἀνάψεσα στὸ πράσινο, ἀπέραντα λειβάδια. Πολλὴς φρεσὲς, ὅταν φύσουσκεν ὁ ποταμός ἀπὸ τὰ νερά τῆς βροχῆς, ὥλη ἔξινή ἡ ἐκτασίς μεταβαλλόταν σὲ ἓν τε περιόδο βάλτο, ὃ διποτός, μὲ τὸ πολὺν κρύο λαμπτοτούσε σἀνα καθορεῖται, ὅταν ὁ ἥλιος ἔρχεται ἀπὸ τὸν τῆς ἀγύπτες τοῦ. Συγχρὶ στὰ ποιμάντα τοῦ πατέρα συναντᾶνται τέτοιοι νησιώτες εἰκόνες, σὰν αὐτὴ τοῦ εἴλης ἀδιάβολοι μπροστὸν στὰ μάτια του, ἀπὸ τὸ παρθένο τοῦ γραφείου του. Καὶ ὅταν καμάρα φοροῦ μᾶς διάβασε μερικὲς περιοπτοὺς ἀπὸ τὰ ποιμάντα τοῦ, ἀπὸ τὶς «Φῶνες τῆς Νύχτας» ἢ ἀπὸ τὴν «Ἐνάντελν» καὶ τὸ «Χιαγούνατ», καὶ φωνὴν τοῦ ἔτρεπε ἀπὸ σγηνίσινοι καθὼς ἀπῆγγελε τοὺς ἀκούοντος καὶ μελαγχολικοὺς ἐπεινόντος στύχους. Θυροδόσης κανεὶς ποτὲ μετεμψυχονός των στὸν «Ἴνδον» ήσσων της Σαδάνεως καὶ τῶν παρθένων διασῶν. Στὰ κελύη της ὅταν ἔπαιρναν ζωὴν, τὰ δένδρα, τὰ ποτάμια καὶ ἡ ἀπέραντες πεδιάδες τῆς Αἰγαίου χώρας. Ακογύη κανεὶς τὸ ψιθυρίσμα τοῦ νερού, καθὼς κυλούσθη ἀπάλια ἀπὸ τὰ καλίκια τοῦ ουρακού, τὴν πνοὴ τοῦ ἀ-

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

THE ALICE LONGFELLOW

(Από τὸ Ἡμερολόγιο τῆς Ἀλις Λευκηφελέου, τῆς ἀγαπημένης καὶ τοῦ μεγάλου Ἀμερικανοῦ συγγραφέως καὶ ποιητοῦ)

τὸ εἶχε κάποια Ιδιαίτερη χάρη για μας, πών μας τραβαύσους ἐξεὶ μέσα.
Ἴσος οὐ ἀπόλυτη γαλήνη, μᾶς πνοή εἰρηνῆς καὶ ἀγάπης, πών βασιλεὺε
ἐξεὶ μέσα, νὰ συντελούσε σ' αὐτῷ, μαζὲν μὲ τὴν ἀνεξαντλητὴ ἵπομονὴ
τοῦ καλοῦ μας πατέρα.

Μέσα σ' ἔνα από τὰ συντάρα τοι γραφείον του είχε μᾶς ωλεῖνον συλλογή ἀπό σπάτα, πάντα τὰ ζωγράφες μόνος του. «Η μαρξική αὐτές εἰλονές ἀποτελοῦσαν μᾶς ἀνεξάτητην πηγὴν καραβῆ για μᾶς. Γιατί, για κάθε εἰδόνα, η πατέρας μας διηγεῖται την πόδια μαύματος, την πόδια φανταστικές ιστορίες : Κυνήγια ἄγριων ζώων, ναυάργια, θαλάσσια τέρατα, τα μυστήρια του δύκεων καὶ τοῦ διάσων, ὅλα αυτά ἀποτελοῦσαν τὸ δέιμα τῶν διηγήσεων του. Πόσα πράγματα μᾶς ἐδίδασε ἔτσι, παίζοντας μαζί μας !

Αλλά και ἔνα ἄλλο συντάρι τοῦ γραφείου του εἶχε ξεκωστή ἐξῆς γὰρ μάς. Τὸ συντάρι τῶν γλυκουσάτων! Θέε μοι! Καὶ τί δὲν εἰχε τὸ υπαντό πότε συντάρι; «Ολών τοι εἰδὼν τὰ ζαχαρούτα και τὰ γλυκίσματα! Θαρρεῖς πώς ήταν ἀνεξάντητο! ...

Ο πατέρας ἀγαποῦσε πολὺ τὰ ζῶα. Εἶχαμε δὲ όλοκληρο κοπάδι ἀπὸ σκυλιά, κουνέλια, κόττες καὶ χελώνες. Ἀπ' ὅλα δύμως τὸ ποι καιδεμένο ήταν ἔνα μικρὸ φόξε - τεροί, δὲ Τράπ.

Ἐπ' ὅδεκα χρόνια δὲ Τρώαις ήταν ὁ ἀχώριστος σύντροφος τοῦ πατέρα. Τὸν ἀκολουθόντα πατέρον, στοὺς περιπάτους καὶ στὶς ἐξόδους του.

Οὐ Τρώη εἶνε εὐγενῆς — γράφει δὲ πατέρος στὸ Ἡμερολόγιον τοῦ — Ἑσπερίου, πατέρος καὶ καλοπαθεμένου·

πιστοί καὶ καλοανάρχεμενος». Τὰ καλούματα τὰ πενθουμόνα πάντοτε σὲ κανένα παραβαλάσσου μέρος. «Ηταν μιὰ θυσία, στην ὄποια ὑποβαλλόταν ὁ πατέρας χάριν τῆς ὑγείας τῶν παιδιών του καὶ μ' εὐχαριστησίᾳ ἔχανε τὴν ὄματανσι του καὶ τὶς συνθήσεις του. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τὸν στενωχωρούσε βέτροβλικά, ἡταν ἡ ἐλευθῆς τῆς πλουσίας βλασιούχης του. «Πλουσιτικά, μᾶς ἀπόλουθωνται στὶς ἔκδοσινές μας, οιμμεριζόταν τὴν χαρὰ καὶ κ' ἐνώ δὲν τὸν εὐχαριστοῦσε πολὺ νὴ θάλασσα, ωτόσδε μὲν καὶ μᾶς καλούσε τὸ κατήριον. Εμπινε μαζί μας τὶς βάρκες, κωπηλατούσε καὶ μᾶς δίδασκε πῶς νὰ χειρίζομαστε τὰ κονιά. «Ο πατέρας είχε τὴν ἀρχή πὼς τὰ παιδιά πορεύει νὰ ξέρουν δικῇ τους πρωτοβουλία. Μᾶς δίδασκε τὶς ἀρχικὲς βάσεις τῆς ήθικῆς καὶ τὶς καλῆς συμπειφόρες, διχὶ τόσο μὲ λόγια, δοῦ μὲ τὸ παραδειγμά της δικῆς του συμπειφόρας, τῆς ἄμειτης ζωῆς του. Και πολλὲς φορές, διταν εἰχαν καμιαὶ ἀμιβολία ή ἀπορία, μᾶς ἀπαντούσε :

—Αὐτὸ πρέπει μόνοι σας νὰ τὸ ἀποφασίσετε !

Μέσα στις σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου του, φαντάνεται δῆλη ἡ ἀγάπη του γιὰ τα πάτα του. «Ἐκεῖ μέσα μὲ συγκίνησι διάβασα καὶ τὰ πόδα δόσαντα γενούστα τῆς ζωῆς μαζὶ καὶ ἀνάμεσα στις γραμμές τοῦ Ἡμερολογίου του διακρίνεται κανεὶς τὴν ἀγάπια του, τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντοῦ.

του, τὸν πόνον τοῦ, γιὰ τὰ παιδιά μας ἀτυχήματα.
Δὲν θιγαμένα νὰ τὸν ἄσκοντα ποτὲ νὰ μήπον μὲν ἀπότομο τρόπο σὲ κανένα παιδί διόκ του ἦ ἔσον. Οὔτε ἐπέτρεψε σὲ κανέναν ἄλλο καθηγητὸν νά σπρωχεῖ καὶ νὰ ταπεινώνῃ ἡδὺ παιδί γιὰ τὰ λάθη του. Τὸ γεωργοῦσα αὐτὸν επιτίνδυνο νὰ τὴν διαμόρφωσι τοῦ χαρακτήρος τοῦ παιδιού. "Αν καυμάτια φορά δειπνεῖ τὰ παιδιά μαλάνωνται μεταξύ μας καὶ τὸ σπιτὶ ἀντικύρουσε αὖτοῖς θρήνους μας, δ. πατέρας ἔμπαινε στὸ δωμάτιον μετ' αὐτοῖς μῆνας απότομος νὰ παλεύει.

πατού μας και μας φωνώνει με καλωσόντα :
—Τί συμβαίνει ; Ποιός δ λόγος αντης ης απελπιδίας ;
Τότε, όπους από μας έφταγε, ωχνόταν στην άγκαλια του.
—Ο ! πατέρα ! .. τούληγε. Βοήθησε μας να γίνουν ένα καλό παιδί ! ..
Ναι ! Αντό κινήσεις ξητούν τα παιδιά μένη συντρόπια και λίγη βοήθεια,
την νά γίνουν καύτερα. Μέσα στο άθροισμα της διασφόρδυνης
κανεις την πάλη, που γίνεται στην αρέτη ψυχή τους. Και πολλές φο-
ρές έντας γιγαντιαίου λόγου αρρέει για νά φέρουν την νίκη...

Πόσο γλυκειά και τρυφεροή έμεινε στη μνήμη μου η άναμνησις του χαλού πατέρα μου!...